

HVAD GØR JEG?

– EFTER EN ULYKKE TIL SØS

HVAD GØR JEG EFTER EN ULYKKE TIL SØS

Udgiver _____ Fiskeriets Arbejdsmiljøråd, 2023

Faglig redaktør og forfatter _____ Flemming Nygaard Christensen

Illustrationer _____ Niels Knudsen

Layout _____ Steen T. Sørensen

Alle billeder og tekster i dette materiale er beskyttet af dansk lov om ophavsret.
Alle rettigheder tilhører eller varetages af Fiskeriets Arbejdsmiljøråd.
Det er ikke tilladt at kopiere eller bruge tekster og billeder fra materialet uden tilladelse.

INDLEDNING

Der er ingen, der forventer, at i dag skal jeg forlise med mit fartøj, komme ud for en arbejdsulykke eller kort og "godt" miste mit livsværk. Hvis du alligevel bliver udsat for det, er her en guide til, hvad du skal være opmærksom på i forhold til de implicerede personer og fartøj.

INDHOLD

En kritisk hændelse	5
Er besætningen forberedt på en kritisk situation?	5
Lovkrav vedrørende indberetning af hændelser til søs	6
Arbejdsulykke	8
Forlis, kollision & brand	9
Forebyggelse og læring	10
Nyttige kontaktoplysninger til myndigheder, forsikringer og samarbejdspartnere	11

En kritisk hændelse

En kritisk hændelse er sædvanligvis uforudset og optræder pludseligt. Ofte har man kun kort tid eller meget begrænset tidsrum til at reagere.

Succes med håndtering af en kritisk hændelse skal ikke afhænge af "held" - men gerne af, om man har den fornødne træning, uddannelse og organisation bagved, som kan håndtere hændelsen, myndigheder, samarbejdspartnere, pårørende og eventuelle medier.

Er besætningen forberedt på en kritisk situation?

Hvis besætningen i forvejen har tænkt de forskellige ulykkesscenarier igennem, er de et skridt foran, når det gælder. Erfaringen viser, at hvis man har styr på de 80 procent i en krisesituation, kan man også håndtere de sidste 20 procent, som er det ukendte. Hvor brænder det? Hvor er lækagen? Hvor er en person kommet i klemme eller til skade?

Hvorledes får man styr på de 80 procent?

Besætningen holder øvelser med redningsudstyret og gennemgår f.eks. alarmeringsmulighederne via skibets radioudstyr. Dette vil gøre besætningen mere fortrolige med udstyret og derved hurtigere og mere sikre i en krisesituation.

Lovkrav vedrørende indberetning af hændelser til søs

Jf. bekendtgørelse om indberetning af søulykker, dødsfald samt hændelser til søs af 14. juni 2011.

Når der på et dansk skib indtræffer en søulykke, en hændelse til søs eller et dødsfald, skal Søfartsstyrelsen straks informeres.

Det er førerens og rederens ansvar at sikre, der sker en indberetning.

Nedenfor er hovedbudskabet i reglerne angivet.

DET ER EN ARBEJDSULYKKE

når ulykken medfører, at personer, der udfører arbejde på danske skibe, ikke kan varetage deres sædvanlige arbejde i mere end 24 timer ud over tilskadekomstdagen, eller er omkommet. Der skal også indgives anmeldelse af arbejdsulykken efter teknisk forskrift om arbejdsmiljø i skibe (se side 8).

DET ER EN SØULYKKE

når ulykken opstår i direkte forbindelse med skibsdrift og indebærer:

- Mand over bord, en person kommet alvorligt til skade, eller et dødsfald
- Kollision, påsejling, grundstødning, brand, eksplosion, lækage, slagside, kæntring, skibet er umanøvredygtigt, eller skibet har måttet forlades
- Skade på udstyr om bord på fartøjet eller på havneinstallationer, som kunne bringe sikkerheden i alvorlig fare
- Skader som har eller kan medføre alvorlig skade på miljøet

Søulykker skal straks indberettes til Søfartsstyrelsen (se side 9).

Søfartsstyrelsen underretter Den Maritime Havarikommission om modtagne indberetninger.
(Kilde: Søfartsstyrelsen og Den Maritime Havarikommission)

DET ER EN HÆNDELSE TIL SØS

når der i direkte forbindelse med skibets drift har været nærliggende fare for:

- Søulykke
- Kollisioner
- Grundstødninger
- Brand
- Påsejlinger

DET ER EN HÆNDELSE MED KONSEKVENSER FOR HAVMILJØET

Jf. bekendtgørelse nr.874 af 27/06/2016 skal der altid ske indberetning til det Nationale Maritime Operationscenter (NMOC) når skibet har været udsat for:

- Grundstødning,
- Bundberøring
- Kollision

Hvis der er fare for havmiljøet, skal der også indberettes til NMOC hvis skibet har været udsat for:

- Brand
- Eksplosion
- Fejl på maskineri eller udstyr der kan påvirke skibets manøvredygtighed hvis skibets fører bedømmer, at der er fare for udslip til havet.

Indberetning skal ske over radio vhf ch.16, eller telefonisk (se side 11).

DEN MARITIME HAVARIKOMMISSION

Den Maritime Havarikommission er uafhængig af Søfartsstyrelsen og refererer direkte til Erhvervsministeriet.

Kommissionens opgave er at oprulle hændelsesforløbet og forstå, hvilke organisatoriske og menneskelige mekanismer, der fik ulykken til at ske.

Den Maritime Havarikommission har udvidet tavshedspligt. Det betyder, at informationer indsamlet i forbindelse med undersøgelsen ikke videregives til andre myndigheder. En søulykkesrapport indeholder ikke oplysninger om personers identitet eller, hvor informationer om ulykken kommer fra.

Havarikommissionen tager ikke stilling til ansvaret for ulykken. Det er op til Søfartsstyrelsen at vurdere, hvorvidt der skal rejses tiltale.

ARBEJDSULYKKE

Hvad skal jeg gøre, hvis der har været en alvorlig tilskadecomst eller arbejdsskade om bord?

Underret hurtigst muligt dine pårørende.

INDEN FOR 1-14 DAGE

1. Ved alvorlig tilskadecomst kontakt straks Søfartsstyrelsen for anmeldelse af ulykken
2. Dødsulykker skal anmeldes til Politiet inden 48 timer
3. Ved behov for krisehjælp kontaktes Fiskeriets Arbejdsmiljøråd på tlf. +45 75 18 05 66
4. Anmeld arbejdsskader til Søfartsstyrelsen
5. Personlige effekter (løssøre) som er gået tabt – kontakt eget forsikringselskab
6. Opdater skibets arbejdspladsvurdering (APV) med baggrund i de erfaringer, man har fra hændelsen

og

Arbejdsmarkedets
erhvervsikring EASY

Kontakt evt. fartøjets skibsforsikringselskab for hjælp til anmeldelse af arbejdsulykken.

Husk kopi af anmeldelsen til skadelidte, Fiskeriets Arbejdsmiljøråd (sikkerhedsorganisationen) og fartøjets arbejds-skadeforsikring.

FORLIS, KOLLISION & BRAND

Hvad & hvem skal jeg kontakte efter et forlis, kollision eller en brand om bord?

Underret hurtigst muligt besætningsmedlemmers pårørende.

INDEN FOR 1-5 DAGE FORETAGES FØLGENDE

1. Kontakt straks Søfartsstyrelsen for anmeldelse af ulykken
2. Dødsulykker skal anmeldes til Politiet inden 48 timer
3. Ved behov for krisehjælp kontakt Fiskeriets Arbejdsmiljøråd på tlf. +45 75 18 05 66
4. Anmeld eventuelle arbejdsskader i forbindelse med forlis, kollision og brand til Søfartsstyrelsen
5. Bortkomne beviser kan rekvireres igen via Søfartsstyrelsen på seafarer.dma.dk
6. Personlige effekter (løsøre) som er gået tabt – kontakt rederiets forsikringsselskab
7. Efter forlis slettes fartøjet i Søfartsstyrelsens skibsregister og fartøjsregister
8. Spørgsmål vedr. licenser, kvoter og KW og BT – kontakt Fiskeristyrelsen eller konsulent i din lokale fiskeriforening

og

Arbejdsmarkedets
erhvervs sikring EASY

Forebyggelse og læring

Hvad kan du fremadrettet gøre/hvad er læringen for at undgå gentagelser af en hændelse og ulykke?

- Sørg altid for at forsikringer for både fartøjet og besætningen er dækkende og opdaterede
- Foretag løbende vedligehold af fartøjet og registrer evt. vedligeholdelsesterminer i Fiskeriets Arbejds miljøråds Safety Management System
- Hold regelmæssige øvelser med sikkerhedsudstyr/brandudstyr/læns- og alarmsystem samt radioudstyr
- Hold fartøjets rednings- og sikkerhedsudstyr klar til brug, kalibreret og rengjort

Nyttige kontaktoplysninger til myndigheder, forsikringer og samarbejdspartnere

---

NMOC (NATIONALE MARITIME OPERATIONS CENTER)

Kontakt vedr. ulykker til søs/observation af olie.
Døgnbemandet telefon:
Prioritet 1: 1-1-2
Prioritet 2: + 45 72 85 03 80
Mail: jrcc@sok.dk

SØFARTSSTYRELSEN

Tlf.: +45 72 19 60 00
Mail: SFS@dma.dk
Genudstedelse af beviser udstedt af Søfartsstyrelsen:
<https://seafarers.dma.dk/>

DEN MARITIME HAVARIKOMMISSION

Ved henvendelse i forbindelse med søulykker og alvorlige personulykker.
Tlf.: + 45 23 34 23 01 (døgnvagt)
Mail: dmaib@dmaib.dk

LYNGBY RADIO

Tlf.: +45 80 60 40 20

RADIO MEDICAL (RMD)

Lægehjælp ved akut tilstand forårsaget af ulykke eller pludselig opstået livstruende tilstand.
Døgnbemandet
Tlf.: +45 75 45 67 66
Email: rmd@rsyd.dk

POLITI

Ved anmeldelse af dødsfald til søs
Tlf.: 114

FISKERIETS ARBEJDSMILJØRÅD

Etablering af krisehjælp og hjælp til APV mm.
Tlf.: + 45 75 18 05 66
Uden for normal kontortid - Telefon: + 45 51 52 77 66
Mail: post@f-a.dk

FISKERISTYRELSEN

Nyropsgade 30,
1780 København V
Tlf.: +45 72 18 56 00
E-mail: mail@fiskeristyrelsen.dk

FISKERNES FORSIKRING

Platanvej 12,
1810 Frederiksberg C.
Tlf.: +45 33 21 83 11
info@ff-gs.dk

SKIBSFORSIKRINGEN FREDERIKSHAVN GENSIDIG FORENING

Auktionkaj 5
9970 Strandby
Tlf.: +45 96 22 13 88
Fax +45 96 22 13 89
Mail: frh@skibsforsikring.dk
Tlf. uden for kontortid +45 96 22 13 88

IF SKIBSFORSIKRING

Stamholmen 159
2650 Hvidovre
Tlf.: +45 70 12 12 22
Mail: www.if.dk

Auktionsgade 1b
6700 Esbjerg
Tel: +45 75 18 05 66
post@f-a.dk
www.f-a.dk

